

DOPIŠ PRO TEBE

2/82

APOŠTOLKY SEVERU

» DĚTI, NEBOJTE SE! «

Ostrý mráz, leden 1884. Na nádraží v Miles vystoupilo z vlaku šest polozmrzlých a hladových sestřiček. Přijely na pozvání apoštolského vikáře v Montaně, P. Brondela, aby v jeho oblasti založily klášter. Jako bezmocná kuřátka se choulily k představené. » Bohu díky, jsme u cíle, « oddechla si Matka Amadea, Irka, » děti, nebojte se! Pán Bůh a Panna Maria nám pomohou. «

UPROSTŘED KOVBOJŮ

Postavy na peróně nevypadaly svatě. Kovbojové v kožených kabátcích a obrovských kloboucích se tlačili kolem vyděšených sestřiček a zahrnovali je zvědavými otázkami a slušnými i méně slušnými vtipy. Dosud tu řeholnice neviděli, jen náklady dobytka, který zaháněli na rozsáhlé pastviny. Divokou chasou se prodíral vysoký muž v dlouhém kožichu.

» Jsem apoštolský vikář. Vítám vás – trochu místa, chlapi, pro dobré sestřičky. Ale kde vás mám ubytovat? « dodal rozpačitě. » Musím hned odejet, mám pár stanic odtud biřmování. Chlapi, nevíte o něčem? «

» Jo, to bude těžké, « otřel si jeden kovboj z víček jinovatku, » do některého z šedesáti saloonů (hospod) v tomto městě bych se neodvážil je zavést. «

» Matka Mac Canna má volný pokoj! « zvolal muž z Texasu. » Hnusná barabizna, ale lepší než stát při čtyřicetistupňovém mrazu na ulici, he? «

Biskup si oddechl. Kovboj, cinkaje ostruhami, se ujal sester a biskup naskočil do rozjíždějícího se vlaku.

» PŘIŠLY JSTE OBRACET INDIÁNY? «

zeptal se kovboj sestřiček. » To by byl tedy těžký úkol. Cheyenští Indiáni jsou ze všech nejdivočejší. Před osmi lety vybili celý pluk vojáků a srdce generála Castera roztrhal náčelník vlastními zuby – iak přtsahal. «

» Hrozné! « zděsily se sestry.

» Když dali Indiány do rezervace, brzo utekli na svá loviště, ničili a vykrádali farmy bělochů, všechny pak vyvraždili a skalpy zavěsili za opasek. Mají příjemný zvyk, narazit svou obět na kůl nebo ji házet přes palisády. «

» Mlčte, prosím vás, « zvolala Matka Amadea.

» Nu, chtěl jsem vás jen v krátkosti informovat, « zabručel Texasan rozpačitě. Nedbale vrazil do dveří z prken vystavěného baráku: » Matko Mac Canna? Kde vězíš, čarodějnice? Vedu ti do tvé chajdy hosty! «

» Chajdy? « zafuněla Mac Canna. » Každé prkno stálo pět dolarů. «

» VÍTEJTE, SESTRÍČKY! «

» Mám radost, že jste přišly. Jsem věřící Irka! « I když to bylo laciné vyznání víry, matku Amadeu to trochu uklidnilo. Hostinská je vedla po vrzajících schodech: » Zde je pokoj. «

» Krásný pokoj « byl až na jedinou postel prázdný.

» Bouda je trochu chladná, « zasmál se kovboj. Vida zklamáné tváře sester, přivlekl za chvílku dvě buvolí kůže, plné hmyzu.

» Uvařím výbornou rybí polévku, « řekla hostinská, » jistě máte hlad. «

Polévka, vlažná břečka z herinků, sestry nenasytila. Neodvážily se ulehnout na špinavou postel, kožešiny páchly, vedle řinčely dlouho do noci ostruhy kovbojů.

» JEN ODVAHU, DĚTI! HORŠÍ TO BÝT NEMŮŽE! «

Těšila je Matka Amadea.

Odpoledne přišel biskup, našel jim čtyři pokoje za 30 dolarů měsíčně. Matka Amadea opatřila brambory, kávu, zápalky, uhlí a stará kamna. Brzo jim poslaly sestry z Toleda dopis a 30 dolarů. První dny jedly ovesnou kaši. Pak dostaly z Toleda koláč s listečkem: » Nevylamte si zuby! « V koláči bylo zapečeno 30 dolarů v mincích. Pak jim kramář donesl pár zhnílych meruněk – to už

si připadaly jako královny. Dlouho svou nouzi tajily, jednou však potkal P. Lindesmith dítě, které šlo pro maso.

» Co máš přinést? « zeptal se ho.

» Za deset centů játra pro sestřičky. «

Příští neděli kázal Otec na téma: Deset centů na játra pro sestry – a náhle byl bídě konec. Lidé dávali peníze, jídlo, dříví, nábytek ... dokonce i několik klavírů.

PRÁCE MEZI INDIÁNY

Ještě před koncem zimy otevřela Matka Amadea v rezervaci Tongue školu. V jedné chatrči bydlel jesuita P. Eyler, v druhé byla kaple a příbytek sester, v třetí škola.

Divocí Indiáni hned první noc tančili tanec radosti. Pohlavár Bílý Býk svěřil sestrám dcerku Žlutou punčochu. Brzo byly lavice ve škole obsazené a děti oblečené. Děti byly divoké. Při nejmenším pokárání strhly darované šaty a šup, už vyskočily oknem. Ale pomahu si na sestry zvykaly. Život v divočině nebyl příjemný. Často našly zavražděného farmáře nebo nastaly bitky s vojskem. » Sestřiček se ani nedotkneme, « tvrdili Indiáni.

Cesty od kmene ke kmeni – kde zakládala Matka školy a stanice – byly nebezpečné. Jednou je překvapila sněhová vánice, zachránily se skoro zázrakem. Dobří lidé jim třeli omrzlé nohy petrolejem celé tři dny. Jindy ušly o vlásek vlkům.

R. 1905 poslala první sestry na Aljašku, pak tam jela sama. V přístavu sv. Michala založily sestry stanici sv. Voršily. Zima tam byla strašná, domem otrásala sněhová vichřice, rvala střechu, v noci musely spát v kožešinách. Tam umrzla Matce Amadee jedna noha.

V lednu přepadla v tundře bratra Paquina sněhová bouře, zabloudil, na jaře našli kostru jeho i několika psů.

S KRISTEM, KNĚZEM A ESKYMÁKY

Jen zřídka k nim zabloudil lovec kožešin či zlatokop. Sestry sdílely radosti i soužení Eskymáků. Matka Amadea se za 40° mrazu vlekla o holi do jejich chatrčí, ošetřovala nemocné, modlila se s umírajícími. Sněhový dům matně osvětlovala lampa, zbytky jídla, hniječích vnitřností a odpadků zamořovaly chatrč hnusným zápachem. Matka Amadea vymývala vředy, natírala bolavá místa mastí, obvazovala rány, povzbuzovala, těšila ... V létě chodili

Eskymáci lovit lišky, medvědy a soby či jezdili na vratkých lodkách za velrybami, tuleni či rybami. Mnohý se nevrátil. Sestry se ujímaly sirotků, těšily pozůstalé.

Další zimu strávila Matka na řece Akulukar, kde měly školu pro děti. Ty Matka milovala nejvíc: » Mám vás tak ráda, že bych vás ani opustit nechtěla. « Eskymáci se to doslechli a přicházeli ke knězi s prosbou: » Ukaž nám Matku, která Inuit – Eskymáky miluje. «

V srpnu 1914 – v den zlatého výročí řeholních slibů – založila Matka Amadea v Seatlu noviciát pro Aljašku. Nebezpečnou cestu na Aljašku vykonala šestkrát.

MILOVANÍ ESKYMÁCI

R. 1919 onemocněla tak, že lékař nařídil převoz do Seatlu. Statečná Irka však plánovala klášter na řece Gruzgamipa. Její stav se však zhoršil tak, že 5. prosince přijala svátost nemocných. Z lůžka sledovala oběť mše svaté. Při požehnání hrál eskymácký chlapec na housle. Nemocná se rozplakala.

V noci se klášter vzňal. Tak tak že sestry Matku Amadeu zachránily a P. Roubaut odnesl do bezpečí Nejsv. svátost. Z kláštera zůstala hromádka popela. » Bůh dal – Bůh vzal, buď jeho jméno pochváleno, « řekla nemocná, ležící v mrazu na ulici a dodala s úsměvem: » Teď už nemám ani čas zemřít. «

Neštěstí jí dodalo novou sílu – zůstaly jen silné revmatické bolesti. Když sestry vystavěly nový klášter, vrátila se Matka Amadea do Seatlu. Sestry i Eskymáci plakali, když nemocnou odnášeli na palubu, ale novicky v Seatlu ji vítaly s radostí.

10. listopadu 1920 odevzdala svou duši Spasiteli.

Nad jejím tělem zpívaly sestry De profundis – podle staré tradice nad křížem z popela. Pak ale zapěly radostné Bože, chválime tebe a od bran Božího domu zněla krásná indiánská píseň: » *V tebe, Bože, jsem doufala a stále ti budu věrná!* «

Když ji nesli ke hrobu, zpívali Indiáni píseň, s kterou pohřbívali své hrdiny.

V. H.

Své dotazy a připomínky pište na adresu:

VELEHRAD, Postfach 592, CH-8026 Zürich